

มติชน

วันพฤหัสบดีที่ 18 มกราคม พุทธศักราช 2550 ปีที่ 30 ฉบับที่ 10540 ราคา 10 บาท

การศึกษา

วันพฤหัสบดีที่ 18 มกราคม พุทธศักราช 2550 ● หน้า 27

หนังสือพิมพ์คุณภาพ เพื่อคุณภาพของประเทศ

ลดบ้านครอบครัวถือเป็นสถาบันแรกที่มีความใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุดตั้งแต่แรกเกิด รวมทั้งการหล่อหลอม ฟูมฟัก อบรมเลี้ยงดูเด็กให้มีรากฐานที่แข็งแรง พร้อมทั้งจะเผชิญโลกภายนอกได้ แต่ปัจจุบันสถาบันครอบครัวไทยเปลี่ยนแปลงเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น พ่อแม่ต้องทำงานเพื่อหาเลี้ยงครอบครัว ทำให้เด็กหลายคนต้องอยู่ในความดูแลของบุคคลอื่นตั้งแต่วัยเยาว์

ทั้งนี้ ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และจากหลายๆ หน่วยงาน พบว่า เด็กปฐมวัยที่ถูกส่งไปยังสถานเลี้ยงดูเด็กมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 58 ของเด็กอายุ 3-5 ปี ในปี พ.ศ.2535 เป็นร้อยละ 78 ในปี พ.ศ.2539 และจากการสำรวจสภาวะสุขภาพของประชาชนโดยการตรวจร่างกาย ครั้งที่ 2 ปี พ.ศ.2539 พบว่า ร้อยละ 50 ของเด็กปฐมวัย ทั้งในเขตเมือง และเขตชนบท มีผู้ดูแลหลักในช่วงกลางวันที่ไม่ใช่พ่อแม่ และยังมีพบว่าพ่อแม่มอบความไว้วางใจให้สถานรับเลี้ยงดูเด็กดูแลแทนตนเองด้วยความเชื่อใจ และคาดหวังว่านอกจากเด็กจะมีสุขภาพดีแล้ว ยังจะได้รับการเตรียมความพร้อมด้านพัฒนาการ และการเรียนในชั้นต่อไปด้วย

พญ.ลัดดา เทมะสุวรรณ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวสสถานครินทร์ (มอ.) 1 ในทีมผู้วิจัยเรื่อง "อิทธิพลของธุรกิจ ต่อสถานเลี้ยงดูเด็ก และพ่อแม่ : ทักษะที่จำเป็นต่อสุขภาพของเด็กปฐมวัย" สนับสนุนโดยสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) กล่าวว่า พ่อแม่ทุกคนต่างคาดหวังให้ลูกเป็นคนดี มีอนาคต มีการศึกษาที่ดี เรียนเก่ง แต่ด้วยเหตุที่ไม่มีเวลา เพราะต้องทำงานนอกบ้านทั้งคู่ และต้องหาเงินมาจุนเจือภายในครอบครัว จึงส่งลูกให้สถานรับเลี้ยงเด็ก (Nursery) ด้วยคิดว่าสามารถดูแลลูกคนได้

"ถ้าสถานรับเลี้ยงเด็กดี เลี้ยงเด็กดี ก็ถือว่าเป็นสิ่งที่ดี เพราะเด็กจะได้รับทักษะในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้รับการพัฒนา และการเตรียมความพร้อมในการเข้าโรงเรียนอนุบาล และการศึกษาในระดับปกติต่อไป แต่ถ้าไปเจอศูนย์เด็กเล็กที่ไม่มีคุณภาพจะมีปัญหาตามมา ถ้าคนเลี้ยงไม่ใส่ใจเด็ก ยิ่งนำเด็กไปอยู่รวมกันมากๆ ก็จะมีปัญหาสุขภาพ ปัญหาการติดเชื้อมากๆ ตามมา ยิ่งถ้าไม่มีครูดูแลที่ได้มาตรฐาน ก็อาจเกิดอุบัติเหตุได้ ที่สำคัญเด็กจะเกิดปัญหาขาดความอบอุ่น เพราะการดูแลที่ไม่ทั่วถึง

ผลวิจัย สวรส. ตีแผ่..

ธุรกิจเด็ก ในเนิร์สเซอรี่เพื่อง!!

แต่หากพ่อแม่เลี้ยงดูลูกด้วยตนเอง ก็จะมีลักษณะนิสัยของลูกว่ามีนิสัยเช่นไร เพราะเด็กแต่ละคนไม่เหมือนกัน เป็นการพัฒนาลูกได้อย่างถูกทาง สิ่งสำคัญคือสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างพ่อแม่ และลูกอีกด้วย"

พญ.ลัดดา ยังบอกด้วยว่า แต่ละวันเด็กจะใช้เวลาอยู่ในสถานเลี้ยงดูเด็กประมาณ 6-8 ชั่วโมง ผู้ดูแลเด็กจึงต้องทำหน้าที่แทนพ่อแม่ เพื่อให้เด็กเจริญเติบโต และมีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย และมีความประพฤติที่ดี สถานเลี้ยงดูเด็กจึงกลายเป็นแหล่งสำคัญที่รวมเอาเด็กปฐมวัยไว้ด้วยกันมากกว่าครึ่งของเด็กวัยนี้ธุรกิจสินค้าสำหรับเด็กจึงเล็งเห็นว่า

สถานเลี้ยงดูเด็กน่าจะเป็นช่องทางจัดจำหน่ายที่กระจายสินค้าไปสู่เด็กกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ซึ่งจากการสำรวจในเมืองต้น พบว่าสินค้าเกี่ยวกับเด็กที่นิยมใช้สถานเลี้ยงดูเด็กซึ่งเป็นช่องทางการจัดจำหน่าย ได้แก่ ผลิตภัณฑ์อาหาร และนมผลิตภัณฑ์นม ผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของเด็ก และเครื่องใช้สำหรับเด็ก ผลิตภัณฑ์เหล่านี้ล้วนมีผลต่อสุขภาพ พัฒนาการด้านสติปัญญา อารมณ์ และสังคมของเด็กปฐมวัยทั้งสิ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเจ้าหน้าที่ของสถานเลี้ยงดูเด็กเป็นผู้แนะนำให้พ่อแม่เลือกใช้ ก็ยิ่งสร้างความน่าเชื่อถือและสนใจให้พ่อแม่ซื้อสินค้านั้นมาใช้

"การที่ธุรกิจสำหรับคัดเลือกสถานเลี้ยงดูเด็ก ซึ่งเป็นที่รวมเอาเด็กมาไว้จำนวนมากนั้น สอดคล้องกับทฤษฎีของการบริการของทางจัดจำหน่าย เพื่อเป็นกลไกในการกระจายสินค้าจากผู้ผลิตไปยังผู้บริโภคได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นเครื่องมือของกิจกรรมส่งเสริมการขายด้วย"

อย่างไรก็ตาม จะเห็นได้ว่าธุรกิจที่ใช้สถานเลี้ยงดู

เด็กเป็นสถาบันเสริมในการกระจายสินค้า ช่วยให้ธุรกิจเข้าถึงลูกค้ากลุ่มเป้าหมายได้โดยตรง และใช้เวลาสั้นกว่าการเสนอขายผ่านช่องทางทางการจำหน่ายอื่นๆ ที่ยังสร้างความมั่นใจ และเชื่อมั่นในสินค้าได้เพิ่มขึ้น สินค้าเหล่านี้สามารถส่งผลกระทบต่อสุขภาพของเด็กปฐมวัยในระยะสั้น และระยะยาว เช่น อาหารขยะที่มีรสหวานจากส่วนผสมที่เป็นน้ำตาลทราย ส่งผลให้เป็นโรคฟันผุ หากไม่ได้รับการดูแลสุขภาพฟันที่ตีร่วมไปด้วย การได้รับอาหารที่มีไขมันสูงตั้งแต่วัยเยาว์เป็นปัจจัยเสี่ยงของการเกิดโรคอ้วน โรคหัวใจขาดเลือด เบาหวาน และมะเร็ง เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังพบว่าสินค้าที่เข้าไปมีบทบาทด้านการขายในสถานเลี้ยงดูเด็กเล็กอายุต่ำกว่า 3 ปี และมีผลโดยตรงต่อพ่อแม่มากที่สุดคือ ธุรกิจผลิตภัณฑ์นม รองลงมาคือ ธุรกิจอาหารเสริม และ อาหารเข้า และ ธุรกิจ

ผลิตภัณฑ์ซักผ้า ส่วนธุรกิจที่เข้าไปไม่มีบทบาทในโรงเรียนมากที่สุดคือ ธุรกิจอาหารเสริม หรือ อาหารเข้า รองลงมาคือ ธุรกิจผลิตภัณฑ์นม และ ธุรกิจผลิตภัณฑ์อื่นๆ

สุดท้ายฝากถึงโรงเรียนว่าต้องเป็นต้นแบบ และยอมรับว่าตนเองมีความรับผิดชอบต่อสุขภาพเด็ก ไม่ใช่เลี้ยงดูเด็กให้ตัวโตอย่างเดียว ต้องนึกถึงพฤติกรรมการรับประทานอาหาร พฤติกรรมการบริโภค โรงเรียนต้องมีส่วนในการปลูกฝังเด็กให้เด็กรับประทานอาหารที่ดีและปลอดภัยที่ดียิ่งขึ้นซึ่งไม่ได้เกี่ยวกับอาหารที่ทานเข้าไป แต่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศ การดูแลเอาใจใส่ ในส่วนของพ่อแม่ต้องรู้เท่าทันการตลาดของผลิตภัณฑ์เหล่านี้

รวมทั้งพิจารณาถึงผลิตภัณฑ์เหล่านั้นด้วยว่ามีผลดีหรือผลเสียอย่างไร และต้องมีการอธิบายให้ถูกฟังด้วยว่าถึงของที่ได้รับแจกมาเล็กน้อยแค่ไหน อันเป็นมากน้อยเพียงไร ส่วนผู้ประกอบการในปัจจุบันนี้แนวโน้มว่าต้องรับผิดชอบต่อสังคม ต้องทำตนถูกของรัฐ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข